

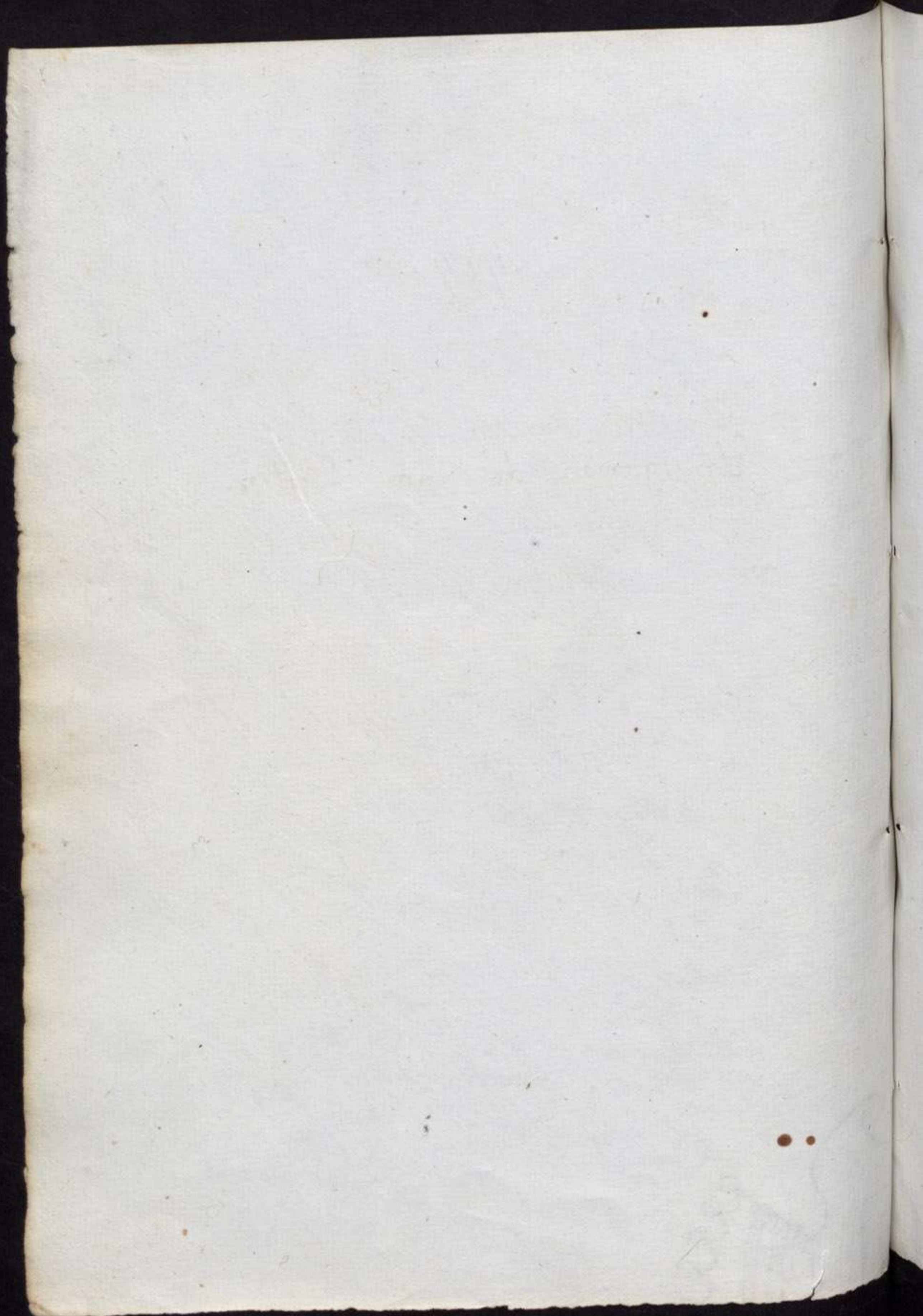
759

Un garçon de can Justin.

Acte unich.

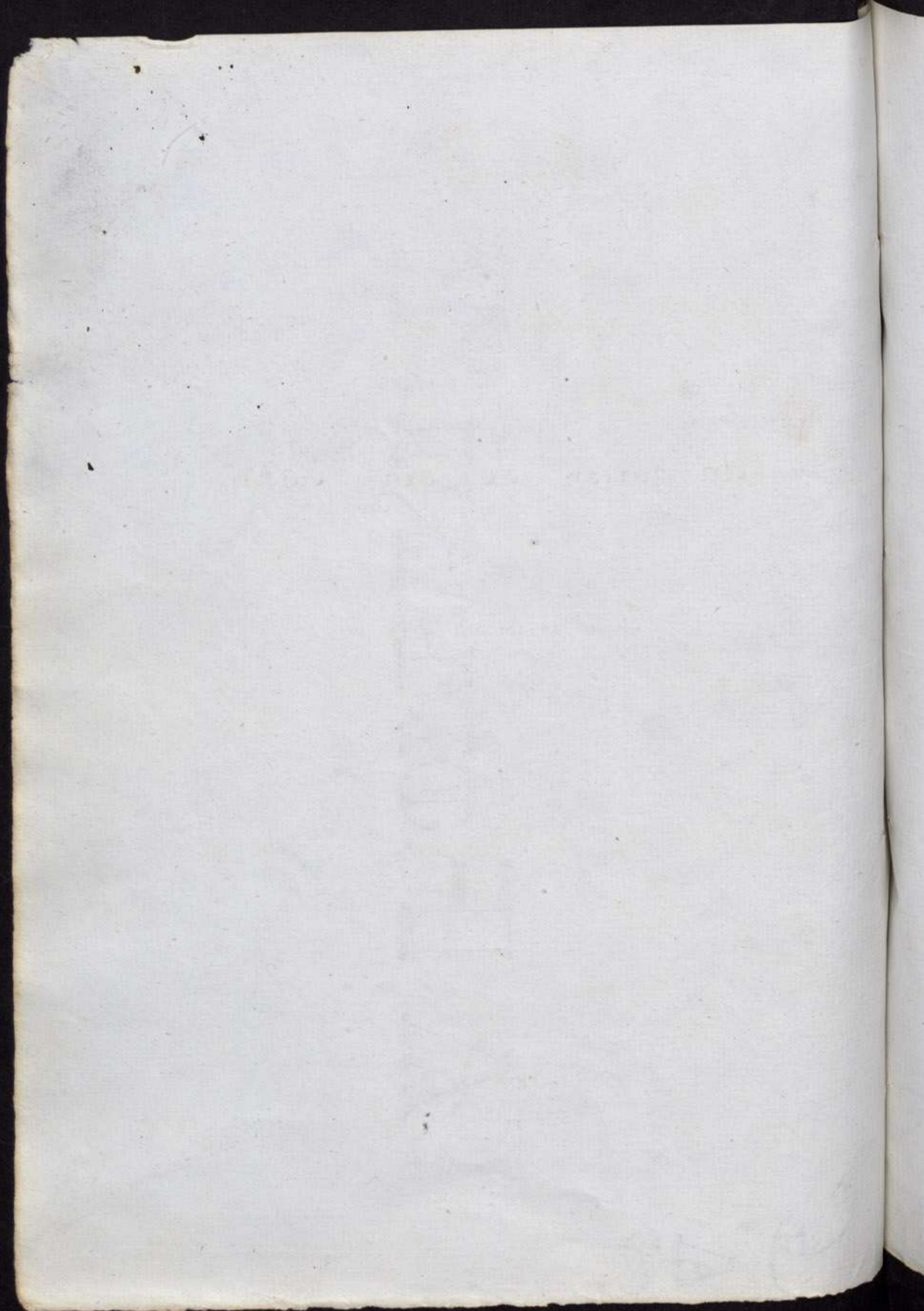
1877.

Un garçon de car Justin.

Juguet en un acte y en vers.

1877

Personas.

Da Milagros.	50 anys
D. Anastasi	60
Pep.	25
Sisca.	21.

La acció passa en Barcelona y en nostres dias.

1870

1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880

1881

1882

Acte unich.

La escena representará un menjador, porta al fondo, dues portes laterals en primer terme, en segon terme y a la dreta del públich una porta que conduirà a la cuina. - Mobilia.

ri: una taula, un armari recone. ab pisa, alguns quadros ab fruytas, cadiras, dos sillons,

etc. etc.

Escena 1.

Milagros. Anastasi Sisca.

(Los dos primeros asientati: ell llegint

lo "Diari de Barcelona, ella repassant

roba blanca, la criada de peul dret

ab un farsell sota 'l bras a punt d'anar.

(en.)

Sis. Si ja hu se' que 'ls hi han presos!

Mi. Vagissen y ben aviat;

descarada, com aquesta

no se'n trobaria cap.

Sis. Donya Milagros no insultis;

perque si 'm puja a n'al nas
la morca, quantas fan quinze
li direi, per si no hu sap.

Mi. Amenassas? poca alatxa!

Que no hu sentis tú?

(A Anastasi)

An. Deixau anar!

(Ab calma.)

Mi. Passi depressa la porta.

Sis. Si vull.

Mi. Vaya si voldrà.

Desalapada; insolenta!

Sis. Uy, uy, uy! quin temporal!

que 's creu potsé que ab tants fueros
a' en a' mi m'espantará?

filla, só ben desmamada,

y lo qu'es a mí cridant...

Mi. ¿Que no la sents, Anartasi?

An. Prou, prou.

(Sense deixar de llegir.)

Sis. Bé; vol dir-me, si li plau,

(Transició.)

perqué'm despatxa a la fresca?

Mi. Perqué? be massa que hu sab!

y si per cas hu ignoraba
ara hu sabrá.

Sis. Endevant.

Mi. La trech per enredadora;

per deixada; per passar

las horas, cuant jo l'envió,

festejant ab els soldats.

Sis. Si hi festejo o no hi festejo

no es compte seu: 'ves ahont va!
 i que ni treuhen o ni poran
 algun tros?

Mi. 'I ho crech, tabal.'

(Resoluda.)

Sis. Donchs a mi tant se m'endona.

Mi. Buens escolti: a mes hi ha
 qu' es una gran llaminera:

y a mes, li tinch reparat,
 que 'm fa uns comptes, com va a plana
 com 'ls del gran Capitan.

Pot anar de casa en casa

del uehinat... ja hi pot anar, --

a explicar que si jo 'm pinto...

Sis. ~~¿Vostre pinte?~~ - que's cas!
 Si es pinta? ... per tots costats,
 es pinta per dir mentidas.

Mi. Y també per dir veritats.

Sis. Y per armar mil escandols,
y per pintar a tot pintar
la cigonya en aquest pobre

(Senyalant a Anastasi.)

que tot s'ho mama.

Mi. Mal llamp!

Pró que no sents Anastasi?

An. Prou, pro dona que hi faràs!

Mi. Res home, deixat dir moro.

An. Moro ray, no m'apar mal.

Sis. Bé; no allarguem tant el cuento
que vol ploure y se'm fa tart.

Mi. Vaja a recorre botigas
a' fe'li saber que se'n va;
que si duch pigas postissas;

si 'm pinto o 'm teixyexo 'l cap,
 si 'no atraquem de verdura
 per por de mori enfitats.

Sis. Tot aixó! Pobre senyora!

Si que a je n'hi ha per cremars!
 si qu'ei cosa ben estranya
 que 's diga aixó pel vehinat!
 si jo habia de explicarli
 lo que 's diu...

Mi. Digui; re 'm fá:
 ja pot dir tot lo que diuen,
 el dir...

Sis. No acabi de parlar

Mi. 'Ls brams no pujan al cel,
 de gentussa no 'n faig cas.

(Ab despreci.)

Sis. Gentussa diu?

Mi. Si, gentussa,
tafaneras de vehinat.

Sis. Vosté si qu'es cosa fina,
no la toqueu que se'n vá!

quina finura que gasta
sargenta del botavant!

Son senyors de pessa curta,
tot s'ho gastan per badalls.

Mi. Que no sentb tú?

(A Anastasi)

An. Prou qu'ho sento!

Mi. Surtim de casa aviat

(Resoluda)

sino aviso á la justicia
y anirá allá ahont anirá!

94

Sis. Antes de passar la porta
donya Milagros, avans,
vull que 'm senti una estoneta;
cuant jo en aqui vaig entrar
me 'n van fé un parell de quartos
gent que 'ls coneixen y en gran;
la llanera va ser una,
l'adroguer, el senyor Juan,
la beta y filis d'enfrenta
y el taberner d'aqui baix,
ja li dich qui.

Mi. Tot manyeslas!

Sis. Donchs tots aquets que hi citat,
ja 'm van dir antes: No hi entri
perque no hi aguantara,
tots hi fan quinze dias

un mes, així lo mes llarch.

Si la gent li diu que 's pinta
que potser no diu veritat?

si diu que s'encasta pigas

que potse vosté no hu fá?

que no 's tenyeix la perruca?

així no hu cal preguntar,

perque sembla l'arco iris

de tants colors barrejat.

Que no passa tot lo dia

fent la mona en el mirall?

arreglant sa fesomia,

tapant y tapant forats

que valgali tant cuidado

perque si hem de parlar franch

foira pitjor que una tripa

de be, que Deu nos en quart!

Mi. De ràbia tota tremolo!

(Dixecantre y picant de peus.)

estoy de ràbia no se 'l que 'm faig,
surti de cara depressa,
poca alatxa!

Sis. Ja, ja, ja!

Mi. Desseguida, desseguida,
treula Anastasi.

An. Se'n va'?

(Ab calma.)

Sis. ~~Vorte no hi té res que veure
Calli vorte sabatassa~~

(A Anastasi.)

carrabiné retirat:
dormi qu'es el seu ofici.

An. Veyas si 't fare' agafa'.

(Al calma.)
Sis. A mi vosté? Déixim viure!

si s'acosta so' capás...

ahont va' aquest carbassó ab potas!

Mi. Aixó no's pot aguantar
surti sino' l'eigarrapo.

Sis. A mi vosté? mes valdrá

que la deixi de repuesto,

(Posante las mans á las cadenas)

perque si m'alba las mans

com un vidre 's trencherà

la gelatina que porta
per dissimula' el garbat.

Mi. Miris que surto al balcó
y crido al Municipal.

Sis. Ja 'l pot cridar, pobre Lopas
si per mi està que 's desfa!

Mi. Y encara no vol que digui?

Artillers, de cosos francs,

carrabinés, de 'ls consums,

de peu y fins de caball:

Y perque no'n fassen falta

de tots cosos per triar,

ara festeja ab en Lopas

qu' està de punt aquí baix.

Sis. Cridi en Lopas, que de sobras

sab qui son, cridi, endevant;

no estich pas per mes comedia

qu' això ja 's va sent perat.

Demà vindré pe'l bagul.

Mi. Ja 'l pot fer treure al instant.

Sis. Pobre gent! fins a mes veurer.

Mi. Oh! de mi no se'n riurá;

d'aixó se'n farà deu pedras.

Sis. Deu no mes? vaja, endevant,

donya Milagros conservis.

(Ab bucles)

Mi. Surti d'aquí ~~arri allá!~~ ^{à pas doblat.}

que ni las parets de llotja...

Sis. Per la cara ho diu, ^{carany} ~~veritat?~~

Mi - ~~La seva si qu'és groixuda~~

~~yi ruyora; per la cara.~~

~~qu'entre 'l mangre y 'l crostam~~

~~yi - Vesi, m'ho havia pensat.~~

~~y 'l polvor y altres potingas~~

Mi - ~~Qu'és dura poch al enterro.~~

~~Li abulta potse mitj pam.~~

~~Si - Voste' si que n'hi dura!~~

Mi. ~~No senti Anastasi?~~

Mi - ~~i Encara no m'heu vist de casa?~~

An.

Si - ~~Miri; y sense deturar m.~~

(Alceant lo cap)

Mi. - Gràcias a Deu! ya respiro.

Mi. ~~Ja no veurem sense tardar.~~

Sis. ~~Hi - Passiobe' donya - ja! ja! ja!~~
Anem, Deu la fassa bona!

Mi. ~~Deralapada!~~

Sis. ~~Eh! Pshà!~~

(Escupint y anant.)

Escena 2.

Milagros - Anastasi.

Mi. (Passejante fogora amunt y avall.)

Jo estich que trino de ràbia,
jo avuy potre'm ferire!

An. Dona no t'hi encaparris,
Jés com jo.

Mi. Tu ets un beneyt,
quin home, perque serveixes?

An. Milagros per mor de Deu.

Mi. Veure com així m'insultan

y s'ho escolta y no diu res!

No téni tesson ni energia,

no tens sanch, ni tens...

An. De que!

ara per tan poca cosa

volias que m'alarmés

~~y l'hagués aporronada?~~

ty — que me l'hagués menjada?

ty que me t'hagués menjada?

No s'pot fe axó ab lo servey.

Mi. Estich que no puch dir jaba.

An. Donchs jo sí.

Mi. Oh, tu, ja ho crech,

com que per res t'amohinas.

An. Com per res?

Mi. Sí, sí, per res.

An. Mira, vejent que ja' dias
que ja no filabau bé
y estant cansat de minyonas,
vaig pensar, lo millor es
pendre criat; potre un home
pot ferre millor servey.

Mi. Den pensat; probare un home.

An. Tu mateixa.

Mi. El probare.

(Suspirant.)

An. Mira, llegeix el diari.

Mi. Ahont hu porta?

An. Aquí, llegeix.

Mi. "Se ha de menester un joven

(Llegint.)

avisado." Aixó m' convé.

Si, 'ls homes son mes amables;
no son may tant tafaners,
y si una 'ls mana una cosa
ho fan... y tancar 'l bech.

No t'ho sembla á tu Anastasi?

An. No ho dius tú?

Mi. Sempre 'l mateix!

No ho dius tu? babau cistella!

(EscarninHo.)

¡quin home, jo'm feriré!

An. Milagros qui genit poras;

com se coneix que 'ns fem vells.

Mi. Vella jo? á mi dirme vella?

ahont va; aquest cap sense dents;

escarransit del dimoni;

tú si qu'ets vell.

An. Jo ja ho sé;
 y voldria serho al doble;
 per xo 's viu, dona; jo ho crech!
 pitjor tú que no ho vols serho,
 y ho ets sens volguerho ser;
 que aquell que sent no vol serho,
 l'angúnia sol l'en fa més.

Mi. Val més que me'n vaja a dintre
 que si estich aquí mes temps...

An. ; Mare de Deu y quin genit!
 Llenzas mes, vri qu'una serp.

Mi. Si'n llenso de vri, si'n llenso...
 no sé quin sant me deté...
 ;quina calma! ;quina calma!
 No l'hi vista a ningú mes.
 Sembla un elefant dels grossos.

An. Justament, y tu el gosset.
Vés dona, vés, que aquets nervis
fins te fan petar de dents.

Mi. Jartigois; jo estich que trino;
vellot, vellot, vell y vell!

An. Jarais molts pochis anys Milagros.

Mi. Millor, no n'has de fer res.

(Se'n va.)

Escena 3.

Anastasi.

(Adelantantse al proscenij)

Ta us dich que la meua dona
francament, no's pot sufri;
s'encén con un polvorí;

Jóra mala majordona.

100

Quin geni! no m'hi acomodo;

n'hi há per férme torna boig,

Oh, y que dech estar tot roig.

Deixeu de aquest incomodo.

Sempre soroll; sempre gresca;

sempre renys y sempre crits;

sempre malestar y nequits...

pro jo m'ho prenh a' la fresca.

Jins com dorm esta desperta

que sols fa que rondinar.

Escena 1e.

Anastasi - Pep.

Pep.

(Ab un farcell sota 'l brasi)

Deu hi siga.

(Desde dins.)

Se pot entrar?

(Entrant.)

An. Com? que hi ha la porta oberta?

Si qu'amigo es ben salat,

pot entrar un extrafolari...

Pep. No es aquí que porta 'l diari...

An. Jus, per colocar un criat.

Que potse' et tu'?

Pep.

Justament.

An.

(Sembla un xicot axerit.)

Tu ja 's servit?

Pep.

Si he servit?

Tota la vida.

An.

Corrent.

Sabí cuinar?

101

Pep. Vaya si 'n sé.

An. Sabrás fer bons requisits?

Pep. Oh, y que se 'n lleparà 'ls dits,
tant, com el primer cuiné.

Demani: truitas, empanadas,

(Depressa)

biftechs, costellas ab fils,

farsits de varios istils,

pollo y pollas trufadas,

perdius a la vinagreta;

ostras, bou entatxonat,

bou flicando y estofat,

llagosta ab salsa ben feta,

flams, pastels, crema cremada,

olivas...

An. Que dius, tabal?

Pep. Las ja' l'arbre, tant se val.

(Ab viva.)

An. Bé, parlem de la soldada.

Pep. Quina soldada vol di?

An. Del sou.

Pep. Ah, tant se m'endona!

(Havia enter de la minyona
com un mosso las te aixi...)

(Cloguent la ma y presentantla.)

An. Veurais, com jo no hi entench
la dona vé tot seguit,
y a' quina casa has servit?

Pep. Vint mesos a' can Justin.

An. A can Justin has dit?

Pep. Si.

Li sembla això molt estrany?
miri farà com mitj any...

An. (Si serà aquest?..)

Pep. Un dematí...

An. (Ay, ay, ay, quin estornell!)

Pep. Me va proposar un senyor
a un quartet del corredor...

An. (No hi ha dubte no, es ell.
Cà, aquest minyó no 'm conve
si es descobria la trama
a casa s'armaba un drama.
Oh y la dona, no pot se.)

Pep. (Veient que Anastasi no l'escolta.)
(Que li passa en aquest home?
Sembla tocat del bolet.)

An. Y com te dius tu?

Pep.

Pepet.

(O es boig, o es qu'està de broma.)

An. (No hi ha mes, ans qu'ella hu entenga

l'enviaré a passejar:

pero com le'n faig anar

que quedi bé y no hu comprenca?

Y com me mira y se'n riu!)

Pep. Bé, qu'està determinat?

(Acontantse.)

Miris jo so' reservat

(Tocantli l'espatlla.)

treballador y molt actiu.

El moix de Restaurant

som de geni dolc y aixut,

soch a un temps, sórt cego y mut,

servint no veu que i veu tant!

103

An. Ja'm convenens, ja farem colla!
si ets com dius, mut cego y s'ort
aqui casa téns la sort.

Pep. (A que vindrà aquesta embrolla.)

An. Veus, un home, devegada...

Pep. Si es clà...

An. No'n parlem mes,
ja crech que m'hauràs entès:

Pep. Jo he crech hasta ab las miradas.

An. Ara cuant surtirà ella

Ja un paper, aixis... m'entens?
tu'm convenens, oh si'm convenens,

(Tocantlo de l'espatlla)

Pep. (O es boig o be es un trapella.)

Mi. Anastasi.

(Cridant d'ide d'ins.)

An. Ella, l'ull viu,
mira qu'ei una Guineu!
ja es aqui, seu home seu.
Pep. (Si ho entench que 'm pelin viu.)

Escena 5

Dih. Milagros.

Mi. Que fas, no sents que 't cridaba?

An. Dona, tinch ocupacions.

Mi. Qui es aquet?

An. Es un... Julano.

Mi. Bé ja ho veig. Y bé, que vol?

An. Ve per veurer si 'l pendriam.

Mi. De que feya?

An. Era garçon.

Mi. Garçon? Y això ab a' que 's menja? 104

An. Fondista.

Mi. Que, gabatxot!

An. No dona, qu' es català

oy maco?

(Preguntant a Pep.)

Pep. Vaya, del Clot.

Mi. (Aquíixa veu... no recordo...)

Ahont servias bon minyo'?

Pep. A can Justin per servir-la.

(Resolut.)

An. Animal.

(A Pep cremat.)

Pep. (Primer bunyol.)

Mi. (Ja se m' enrampan las camas.
oh sí, es ell.)

An. Pert lo color!

(Per Milagros.)

Pep. (Pro que son tanti de misteris?)

An. De', que hi dius?

(A Milagros.)

Tu mateix.

Mi.

An. Sembla un bon noy.

Mi. (Ell mateix, no se 'l que 'm passa.)

An. (La conmovu, que deu se aixó?)

Pep. Senyora si no li agrado...

An. Prou li agradas.

(Tocantlo de l'espatlla.)

Mi. (Com no's jon!)

An. Tal com lo'veus te' una man

(A Milagros.)

que no demanis millor.

Pepet, cantali la llista.

105

(Tocantlo per l'opatllo.)

Mi. No cal ja hu crech.

An. És un garçon...

Que 't sembla, que no 't fa pessa?

(A ella apart.)

Mi. A mi... sembla jovernot.

An. (De', com no està feta ab homes
jo ja hu veig, li ve' de nou.)

Mi. Lo seu mirar no m'agrada.

(A Anastasi.)

An. Vols dir? Son aprensions!

Pep. Si es que no fem ja pot dirho

(Acostantse á ella.)

jo no re de que te' por!

Mi. (Potrie sigui reservat.)

An. (Ja entrem de confessions?)

Mi. Bé, donchs que 's quedi, veurem
en cumplint la obligació...

Pep. Hi farem tots los possibles

(Apart a' ella)

ja hi dit ara, fa molt poch,
que 'l qu'ha servit en las fondas
sab fer el cego, 'l mut y 'l sòrt.

Mi. Bueno endevant donchs que 's quedi.

An. Si que 's quedi es lo millor.

Mi. Pro confio...

(Apart a' Pep.)

Pep. Deixiu corre.

Mi. Meiris qu'ell, eh? sobre tot.

(Apart a' Pep.)

Pep. (Carat, aixó es una ganga,

estare' que ni un rector,
y com me mira, las donas
tenen molts caparitxos...)

An. (Comencia aixó a no agradarme
sabent aquet tot alló...
si abusa de la confiança...
aixó, no m'agrada prou.)

Mi. Porti 'l farcell.

(Li pren.)

Pep. Ca, no 's cansi!

An. Déixal, ja 'l portare' jo.

(Se lo disputan.)

Mi. Porta, aixó no es cosa d' homes.

An. No hi fa res, dom, dona, dom.
(Ficarne tot dor a dintre
ca barret, no poté no!)

(Se'n va' ab lo farcell.)

Escena 6.

Pep. Milagros.

Mi. Jo li poro la confiança
y crech que sabrà' cumpli.

Pep. Si dona, si, conti ab mi.

(Quina senyora mes mansa.)

No li he dit de tot que si.

Mi. Poch podia jo contā
que 's presentés l'ocasió...

Que be diu aquell refrā

que la gent se sol trobā,

pero las montanyas no.

Callant la cosa 's concilia,

sobre tot tinga prudencia.

107

Pep. (Y sobre tot paciència.)

Mi. Estara' com de familia,
tractat ab tota decencia.

Escena 7.

Dits. Anastasi.

An. Ja tens el farcell al quarto

(Surtint y tot fregantse las mans)

estara's que ni cap rey.

Mi. La feyna en aqui no mata
som tots dos, ja veu voste'.

An. Poder te gana Moilagros?

Pep. Ca, no!

An. (Sense compliments.)

Mi. Que no hu coneixes tanasi?

An. Dona no que no hu conech.

Dech ser dintre de sa panxa.

Mi. Vol menja' un tall de filet?

(A Pep.)

va quedarne d'ahi vespre.

Pep. Vinga filet, que hi farem;
sent un tall que tant m'agrada
sense gana y tot, ve be'.

Mi. No ganeja?

An. Mala cora.

Mi. Això sí que 'm sab molt greu.

Pep. Jo li dire', no ganejo,
segons com y segons que.

Si es un menja' apetitós
que no hi falti amaniment!

An. (Vaya un maula, com s'explica.)

Mi. A mi 'm passa això mateix.)

An. (Sempre s'avenen de gustos,
això no m'agrada gens,
hem de fer ojo, molt ojo.)

Mi. Bueno donchs, li portaré.

Pep. No faltaba més, no 's cansi...

Mi. No home no, si es el gust meu.

An. Ara tastaràs un ranci
de canonge, es exelent.

Pep. No hu puch permetre, impossible...
fóra abusá, no pot ser.

An. Tu posa las estovallas.

(A Pep.)

Mi. Jo vaig a arreglar el filet.

An. Jo a busca 'l vi en el rebort,

pòsat pa y treu 'il cubert.

(A Pep.)

(Com qu'ell sab... elzeta, etzeta
haig de tenirlo content.)

(Je 'n va.)

Mi. (Com que te' a' la ma 'l pandero
dech mirala de fermel meu.)

(Je 'n va.)

Escena 8.

Pep

(Parant la taula.)

Amigo això dóna;

això va' molt bè;

primer no 'm volian

y d'un cop després
 tot son grans obsequis,
 tot son compliment,

misteris y signos,

que jo no 'ls entench.

Aquí hi ha una cosa

que jo no comprench;

que rodi la bola;

veurem lo que ve.

Per ara, 'l qui'm sembla,

qu'ell es un benchit,

y ella una d'aquestas

de genit lleuger...

pro 'm diu unas cosas...

que segons jo veig...

com m'ha vist bon mollo...

bon mossò, s'entén.
Vull dir guapo y curro;
no de can Justin.
Que rodi la bota
un cop que 'm va bé;
jo fóra ben tonto
de fer compliment.
Pro, ca'!; quina dona!
;si no val pas res!
es lletja y garbada;
pansida en estrem;
du pigas postissas;
tenyit el cabell;
la cara pintada,
La, ca, no pot ser!
Ja 's pot buscar colla:

no ja axo per en Pep.

110

(Adelantantse cap al proceeni)

Si tinch una rossa...

allo' es bona pell,

la Pepa y la Sisca

allo' son pamets,

a l' una, salao

peñich que va y be,

ab l'altra a la escala

peñich y algo mes...

y ab l'altre, cuant surto

y anem a passeig,

Deu meu, quin maneyo

trontoll y mareig!

Potsi la vellota

tindra algun calé?

Pepet, fem molt ojo,
molt ojo Pepet.

Ja sento que surtan,

deixem fer al temps,

al ball no som ara?

donchs ansia ballem.

Escena 9.

Pep. Anastasi - Milagros.

(Milagros ab un plat o la ma y Anas-

tasi ab una botella.)

Mi. Vamos, menjara un bossi:

(fent tall del filet.)

es un tall qu' es molt gustós.

An. Vaja, tasta una copeta

[Abocantli vi.]

que ja't dich qu' es d'allo bo.

Pep. Pro senyors, per mor de Deu!

An. Uaja vulgasho bojot!

Mi. Aquí som gent molt de casa.

(Jervintlo.)

An. Ah si noy, molt franchs tot, dor.

(Jervintlo.)

Pep. (Pero que dimoni 'ls passa?
no ha entench pas com hi ha 'l mon.)

An. Seu, agafa una poltrona.

Mi. Just qu'aixís estará millor.

(Portantli.)

An. Ara proba una copeta.

Mi. El rependra, primer aixó.

(Per el filet.)

An. Beu y deixat de romanço.

(Pep beu.)

Que 't sembla?

Pep. Es del huí, es molt bo.

An. Té tornahi.

(Aborantli altre vegada.)

Mi. Primer que menji.

Que vols ferli roda tot?

Pep. Amigo, es un bou de punta,

(Menjant.)

té mil gustos com hi ha 'l mon.

An. Jo he crech, si aquesta ahí vespre

menjá ab tal satisfacció

que hi va tornar tres vegadas

y li va agafar singlot.

Mi. Quin home mes ordinari.

no haurias de ser cap gros!

Pep. Per mor de mi ara s'enfadan...

Mi. Surt ab uns estiribochs,
sempre te de recordarse

que va neixe a Nataró.

An. Si dona si, y ab molta honra.

Pep. Deixinho corre senyors!

Mi. Valdria mes que deixem corre.

An. Justament, es lo millor.

Pep. Li dono la enhorabona.

(A Milagros.)

Mi. De que?

Pep. De que? de aquest bou.

An. Ella per l'art de la cuyna
prou te bonas mans si vol.

Jesli una truyta d'aquellas.

(A Milagros.)

Pep. Senyors, això sí que no.

An. Veuràs minyo' quinas truytas,
las sol fer a' la perfecció,
las hi sab donar una forma
igual qu'un llonguet de dor.

Pep. Ah, sí, són a' la francesa!

An. Si las ja' aquí ab un segon.

Mi. Veurà', vull que 'n tasti una.

An. Jo 't fare' prova' un arrop,

(Focantli l'espatllo.)

que no te 'n veuràs may tip,
no has vist menjà mei guitoi.

Vamos un altra copeta:

ja 't deus trobar un xich millor?

Pep. Aixís ho diuken.

An. Donchs ansia.

menja fins que'n tingas prou.

Mi. Al moment vindra la truyta.

(Se'n va.)

An. Vaig al rebort per l'arrop.

Cumpleix be y no tindras queixa.

(Tocantli l'espatlla. Se'n va.)

Pep. No puch pas cumplir millor.

(Menjant.)

Escena lo.

Pep.

Va lo de sempre, endevant,
hu entenen?... donchs jo tampoch.

(Al publich.)

pro com qu'estich bé no'm moch,
jo estich pensant y pensant...
y'm té mitj encaparrat,
veyam que'n surtira d'aixó,
a' aqui estich fet un senyó
havent entrat per criat.
Han trucat.

(Se sent una campanilla)

Aniré a' obrir,

(D'aixeca.)

comensem fent de porter:
poch o' molt bé s'ha de fer;
lo meu ofici es servir.

(Se'n va.)

Escena II.

Pep. - Sisca.

Sis. Ahont es l'amo ó la mestressa?

(Entrant resoluta.)

Pep. Son per dins.

Sis. Passi d'avisar.

Pep. Y qui diré que demana?

Sis. La Sisca.

Pep. Com, eh! ay, ay, ay.

(Adonante que es la Sisca)

Sis. Tu per qui? que hi fas? que buscas?

(Adonantem de Pep.)

Pep. Jo...

Sis. Com, qu'estich somiant?

Y que hi fai aqui?

Pep.

Serveixo.

Sis.

Y t'has llogat per criat?

Pep.

Si dona, si, que t'admira?

Sis.

Y es cla, no m'ha d'admirar!

que ja no estàs a la fonda

de allà la Plana Reyal?

Pep.

No, vaig veurer en el diari

demanant aqui un criat,

y com que ja m'carregaba

dur plat d'aqui y plat d'allà,

y garçon a totas horas

y ara vina y ara va

y'l mateix qu'una arengada

anant sempre encasacat,

y ab la gran corbata blanca

apunt d'anar a un gran ball,
y com si fós un artista
aplaudintme a cada instant;

(Picant de mon com qui demana
al morro)

y perquè al portar llagosta!

(Per la caraca)

y perquè anar tan tibat!

y perquè tant aplaudirme!

Perquè vingui'n Pere y en Pau

y anant mes qu'ells d'etiqueta

tenirls de fer de criat!

Francament aquestas cosas

no fan pe'ls bons catalans,

així de anar tot lo dia

de senyor, sent menestral

y fer mil papers ridiculs.
deixen tan sols pe'ls gabaigs.
Y tu que vols? que demanas?

Sis. Jo, el bagul vinch a buscar.

Pep. Pues no 'm deyas que servias
a' un senyor sol?

Sis. Era avans.

Pep. Que no 't feya bona vida
el socio?..

Sis. Aixis... tau tau.

Noy, tot te' ls seus trenca colls;
mal si fas mal si no fas;
si ensopegas una casa
de mes de dos mol treball,
si vas ab un solterot
com l' ultim que vaig deixar

tot lo dia ^{Y ve ab camandolas} ~~t'ens~~ desmobre 116

y no li fas res com cal.

Pro, cambiant de conversa,

ja sabs bé ahon t'has ficat?

Pep. No 'ls conech ni sé qui son.

Sis. Donchs noy, ja 'ls coneixerai.

Pep. Y apropòsit, sigam franca.

(Al misteri)

Sabs que se'm fa molt estrany
las cosas d'aquesta casa?

vols dir que no son tocats?

Sis. Que tocats, dos bonas penyas,
dos vells bojos, dos malis caps.

Pep. Que dius? explicat, explicat,
cregas que'm va interessant.

Sis. Ella, segons malas llenguas,

diuen... si ab un fabricant...
fa temps... entén?

Pep.

Canta, canta.

(Ja hi veig aixís... un poch més clà.)

Sis.

Ell, el senyor, es un tunela...
d'alló d'alló que no hi há,
també diuen que com ella
té un trapillo d'amagat,
una que diuen qu'és viuda
d'un cabecilla.

Pep.

Ah caram!

Ja vaig enténent la trama!

Nes dient.

Sis.

Pro qu'és estrany
que tu no 'ls tingas presents?

Pep.

Noya, francament, no hi caich.

Sis. To 't diré : moltes vegades
'ls hi seguit. ---

Pep. Endeavant.

Sis. Y seguintlos, que 's ficaban
a la fonda, hi reparat.

Pep. A quina fonda?

Sis. A la téva.

Pep. Mare de Deu, ara hi caich!

Si fins molts cops 'ls servia.

Oh y qu'ell pagaba molt grat.

Sis. Tots dos, tots dos hi anaban.

Pep. Tots dos, sí, ja estich al cas;
sino que ab diferent dia.

Sis. Quina gran casualitat!

Pep. Si no 'n coneixia d'altres!

ves si 't puch dar mes detalls.

casualment al mateix quarto
tot ells hi havian menjat.

Si, la d'ell, es una grossa
que te 'l nas tirat endalt.

Sis. Si, noy, si, ja es la mateixa.

Pep. Y ell, el d'ella, es un de baix

(Petit.)

que te una veu esquerdada
y un desitj entre ull y nas,
y el cap com una carbassa
tot calvo.

Sis. Es el fabricant.

Pep. Ara entench tals cumpliments,
tant parlarme aixis, tot baix,
dirme que guardi 'l secret
y ana 'ls dos tan escamats.

Mare de Deu quins enredos!

118

ves si vols res mes estrany.

Jis. Dos vells aixís, qui hu diria?

Pep. No me 'n parlis, dona y tal!

(Al dir l'últim vers apareixen per las

portas laterals, Anastasi y Milagros, ab

un plat cada hu en las mans y quedant

sorpresos al veurer y sentir a Pep y la

Criada que parlan d'ells. S'aturen en

lo llindar, tot signanse mutuament silenci

per escoltarlos.)

Escena 12.

Dits. Milagros. Anastasi.

Pep. ^y creus que 'ls dos no hu saben

l'un del altre?

Jis. Ca, home ca!

si 't dich qu'és una estrangera;
tot dos s'están enganyant,
y tot dos están gelosos.

Pep. Si que 't dich qu'és cosa gran.

; Oh, y que hi venían sovint
a can Justin a dinar,

ell hi venia 'ls dilluns

y ella venia 'ls dimars;

pro la del amo... quin tipo;

semblaba allo' un calamar.

Jis. Oh, y ell un pop.

Pep. No me'n parlis,

no hi vist home mes estrany.

Jis. Això és un par de comedia.

Pep. De Sainete.

119

Ll. 2.

Ta, ja, ja!

(Nient.) - Al sentirlos riure Anastasi

y Milagros deixan caurer los plats,

y Milagros escomet a Anastasi y l'a-

gafa pel coll.)

Mi. Home dolent, m'enganyabas!
me venjaré; m'vull venjar!

An. Apartat, ximple, m'escanyas;
mira que crido.

Pep. ¿Que' fan?

(Separantlos.)

Sis. Déixals estar, que s'arreglin.

" (A Pep.)

Mi. Oh, sí; me la pagarás.

(A Anastasi.)

An. Y tu a mi, pots ben queixarte.

Mi. Vull divorci.

An. Tant me fa.

Vols divorci?

Mi. Y deneguida.

An. Ja hu crech, per pogue campar
y anar ab ell, poca vergonya.

Mi. Tu ho vols per tu, home fals.

Pep. Senyors no donguin escandol
se'n enterara 'l vehinat.

Mi. Te' raho' aquet, no donem greix.

(Francisci)

aixo ho vull discutir a' pams

que's cosa que deu pensar-se

y ab crits no's pot ben pensar.

An. Tu veni ab mi, molta calma.

Mi. So ab tu: ni a' la eternitat.

120

An. Y a' je qu' alli prou es pueito
que podrias ben triar.

Mi. Deixeu nos sols una estona

(Als criats.)

que 'ns convé a' tot dos parlar.

Sis. (Que s'ha de fer, paciència!)

Pep. (Anem dins ja's compondran.)

(Se'n van.)

Escena 19.

Anastasi - Milagros.

(Milagros s'assenta.)

Mi. Seu aqui.

An. Seyím.

(Ab calma y assestante á molta dis-
tancia d'ella.)

Mi.

(Catxana!)

Acóstat més.

An.

Ygual té.

(Acostante.)

Mi.

Una mica més.

An.

Pro dona...

(Acostante.)

Mi.

Alguna n'has fet que tems.

Home ingrát jo vull venjar-me!

(Albanche tota exasperada y cridant.)

An.

Pro dona, per mor de Deu;

(Espantat.)

no guanyaré prou per sustos!

Mi.

Buens, donchs calma y parlem.

Com se diu la que 't dedicas?

An. Que vols que 't diga...

Mi. Correns,

com se diu? parla depressa.

An. Com? y com se diu el teu?

Mi. Se diu... a' tu poch t'importa.

An. Donchs tampoch t'importa res.

Mi. Mira que las sanchs me bullan!..

An. ~~jes que no t'vessin.~~ ^{Que m'explicas!}

Mi. Veurem.

Tu vols jêrme torna' boja.

An. Y tu tocât del bolet.

Pause

Mi. Digamho y no armem escandol.

An. Digau tu y no'n farem gens.

Mi. Es dir que no hi haurâ modo!

An. Tu ho vols aixis, que hi farem!

Mi. (Me'acut un medi.)

An. (Caratus,

tinch un plan qu'ha d'anar be.)

(Tot dos s'aixecan y se'n van cap a la

porta per ahont han entrat en Pep y

la criada.)

Mi. Que hi vas a fer tu allá dintre?

An. Jo... y tu que hi vas a fer?

Mi. Mira... que ja 't veig la cua!

An. Oh, y jo també te la veig.

Mi. Jo tinch de saber l'enredo.

Pep, surt.

(Cridant.)

An. Pep vinga correns.

(Cridant.)

Escena II.
Dih. Pep.

(Al sortir en Pep l'agafan d'un braç cadu)

hu y tots dos volen parlarli a l'hora)

Mi. Escolta.

(Mirantlo a ella.)

An.

Escolta.

(Mirantlo.)

Mi. Null que 'm diguis.

An.

Null saber...

Pep.

Pro senyors, no 'm maseguin.

(Volent desferren.)

Mi. Diguim Pep.

(Mirantlo.)

An.

Escolta Pep.

(171.)

Pep. Ni puch dir, ni puch respondre,

(Desfentbe d'ells.)

ni vull, ni es, ni pot ser

si primer de tot no 's calman

y com personas parlem.

Mi. Deixi estar aquet y escoltim.

(Mirantlos.)

An. Escolta 'l teu amo y creu.

(172.)

Pep. Senyors, si això continuà
me 'n vaig d'aquí tot corrent.

Mi. No cal que hi posis obstacles

(A Anastasi)

perque tot, tot hu sabré.

An. Y tu no hi posis barreras
que com tu ho sabre' l mateix.

Pep. Pero senyors, calma calma!
y veurán si 'ns entendrem,
primer que parli un dels dos.

Mi. Donchs escolti.

(Resoluda.)

An. Escolta Pep.

Pep. Ja tornem a las andadas?
ja veurá, vagi vosté

(A Milagros)

y cuant ab lo senyo' acabi
ab vosté comensarem.

Mi. Ca, jo no'm moch es inutil.

An. Veus?

(A Pep.)

Pep.

Aixis no farem res.

Donchs ja veuran, anemtemse,

(D'amentan.)

qu'ella enrahoi primer,
y'l que interromp la conuena
jo no l'escolto gens més.

Parli donchs vosté senyora.

An. Vejam si aixi acabarem.

Pep. Senyor Anastasi muxoni.

(Reprementlo.)

Senyora, digui vosté.

Mi. Vull que 'm digui fil per randa
la que va'l senyor qui es.

Pep. Senyora, es una senyora.

Mi. Las senyas vull dir.

Pep. ; La entench.

(Mirant a Anastasi per veure si ho pot dir.)

An. Ja la hi pots dir no temis.

Pep. Donchs veurá, la hi diré:

es petita y rodanxona

te 'l nas igual qu'un bolet,

com parla sempre diu, uix!

du rellotje y dos anells.

Mi. Y no has sentit del que parlan
cuant venen a can Justin?

(En Pep mira a Anastasi a veure

si li pot dir.)

An. Si has sentit alguna cosa
ja li pots dir, no'm fa rei.

(Aquí)

Pep. Jo hi sentit cada vegada

que 'l senyor li ha dit, cuitem,
perque entretenintse massa
te podria escapar 'l tren.

Mi. Com s'hi va més si embolica.

(Amohinada.)

An. Vaja, no m'hi capfiquis més;

(Mitj'riant.)

quin capfiquis més, diu Milagros!
dona, encara no ho entens?

Es ma germana, la Tuya,
no saps qu'estem com estem!

Com baixa aquí Barcelona

que vols que s'quedi al carrer?

no es molt just que l'acompanyi?

no saps que ab tu no l'liguen?

Mi. Me'hi quedat sense paraula,

(Admirada)
 ella es, ella, jo hu crech.

Y jo que no hi atinaba.

Jent igual que tu!

An. Com! que?

Mi. Si home, si, el que ve ab mi

es el meu germà Sabè

que cuant baixa de la fàbrica...

com qu'está que ab tu no's feu,

també algun cop l'acompanyo.

An. Si res, vamos ja está entès.

Mi. Mira pregunta a n'el jove

com jo hi fet, las senyas d'ell.

Pep. Si, es un de baix que a la cara

te un desitj.

An. Si es el mateix.

Pep. Y per xo tants de misteris?
y per xo tants de secrets?
y per xo tants de disgustos
y viure així tan de temps?

An. Jo 't diré Pep, a las casas
els malis de caps mes eterns
y 'ls trenca collis y bronquinas
solen venir de no res.

Aquesta y jo per assuntos
de familia, ja molt temps
vam quedar ab no tractar
en cap dels nostres parents.

La causa tot son els cuartos,
que 'l malehit interes
te a tots en els de la dona...

Mi. Es engany qu'ei a n'als feus.

An. De a' tot plegats, que tot tenen
prou devoció en el diners,

y com sempre que ns juntabam
aqui semblava un infern;

y tot seguit s'enfilaban,

y fins molt cops hi va haber

que ma germana y aquesta

se van espolsar la pell,

per xo vam dir, ni un ni altre

lo millor es que no'ns fem.

Pro com la sanch no 's torna aygua

y entre germans... passa temps

y jo a n'als meus me ls estimo

y ella s'estima en 'ls seus,

per evitar mes disputas

tot dos hem fet lo que m fet.

Pep. Això es un país de comèdia,
; Qui ja cas al món de res!

Mi. Las aparièncias enganyan.

An. Y mes lo dir de la gent.

Pep. Vaja, res, deixinho corre;

La gran que en aquest món es,
sap? que no hi siga la taca...

Mi. Si Pep, si.

An. Prou es ben cert.

Mi. Pobre Anastasi.

(Aixecantse contenta)

An. Milagros

no veus los braços oberts?

(Milagros va a Anastasi y s'abra-

sa.)

Escena 15.

Dits. Sisca.

(Sortint y veientlos abraçats.)

Sis. Alsa senyo' aixó va grai.

Mi. D'avuy endevant a' casa
sols hi haurá tranquilitat,

farem d'un infern, la gloria.

Sis. Just, aixis m' agradará,
pro 'l genit qui li cambia?

Mi. No tingas pro 'l genit ray!

Si tots dos voleu, deid' ara

(Als criats.)

a' casa us podreu quedar.

Tu' t pots quedar per criada.

(A la Sisca.)

An. Y tu qué dat per criat.

(A Pep.)

Mi. Hi conveniu?

Sis. De', que 't sembla?

(A Pep.)

Pep. Diguem que si.

L. 2.

Si.

Mi. De' esta'.

Sis. Y tu aquellas prometensas

(A Pep.)

quin dia las cumpliras?

Pep. Lo prometre... ja' governat el
cuant esta' a punt de pujar.

Sis. Vamoi, si, paraula d'home...

Pep. Paraula de Moderat.

do que 't vaig prometre un dia
si 's compleix se complirà.

(Adelantante y dirijinte al publich)

Ara senyors no escarneixin
als que van al restaurant,
que tinch las aurellas plenas
de tants picaments de mans;

~~foempoch xiulin, ja 's avisa;
ja toca la campaneta...
pro vostres no xiularan!~~

que sent ~~tots~~ ^{tota} gent de eriansa
vostre que s'adorm que fa'?
Com l'u son, no es el'esperar.

~~(alt un del publich)~~

~~no pregunta' pas si 's casan
al senyor que te' al costat,
aqui no 's cara ningú:~~

~~Si algu vol picar de mans~~

~~(alt publich)~~

Recordaran al garçon
que hu' fana, pero qu' esperis
que 'l teló' estiga tirat.
Lo temps que ho havia estat.

Jiol.
Agosto 13
77.

A las ordres de vostés,
lo garçon se pasará,
també com jo, la garçona
que te un pamet molt salat.
Sols ab una conculció,
que ni la cal demanar,
fent aixís, com solen ferho
los que van al restaurant.

W
B
O
O
K
S
E
T
I
N
T
H
E
L
I
B
R
A
R
Y

